

RPO: Równno do emerytury

Rzecznik praw obywatelskich chce wyrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn. Wczoraj złożył skargę do Trybunału Konstytucyjnego. - Wniosek RPO poprawi sytuację kobiet na rynku pracy - mówi prof. Marek Góra

PIOTR MIACZYŃSKI
LESZEK KOSTRZEWSKI
TOMASZ GRYNKIEWICZ

Nie jest możliwe wskazanie racjonalnych argumentów, które usprawiedliwiłyby utrzymanie wieku emerytalnego wyznaczonego na podstawie płci - mówił wczoraj RPO Janusz Kochanowski.

Dzisiaj kobiety w Polsce przechodzą na emeryturę w wieku 60 lat, mężczyźni 65 lat. Rzecznik uważa, że to niesprawiedliwe. Chce, aby kobiety pracowały tyle co mężczyźni. Bo krótsza praca oznacza dla kobiet niższą emeryturę. Prawdziwy dramat zaczęło się w 2009 r., kiedy weszła w życie reforma emerytalna z 1999 r. Oprócz świadczeń z ZUS (tzw. I filar) Polacy zaczęli dostawać świadczenia z otwartych funduszy emerytalnych (OFE, czyli II filar). I tu obowiązywać będzie zasada: ile uskładasz, tyle dostaniesz. A kobiety odłożą na tyle mało, że grozi im ubóstwo - argumentował RPO.

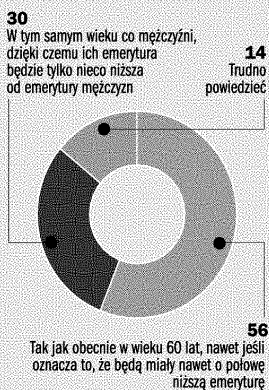
- Kobiety nie mają pojęcia, jak niska będą miały emeryturę - mówi Robert Gwiazdowski, były szef rady nadzorczej ZUS.

Polki mają średnio o jedną piątą niższe wynagrodzenie niż mężczyźni i często odchodzą na urlopy wychowawcze. Efekt? Zgodnie z badaniami, na które powołuje się RPO, 20-23-letni staż pracy nie zapewni kobiecie minimalnej emerytury. A co za tym idzie, potrzebne będzie wsparcie państwa. Alternatywą byłoby uzyskiwanie przez kobietę wynagrodzenia wyższego niż 112 proc. przeciętnej pensji. Ale w takiej sytuacji jest zaledwie co siódma kobieta w Polsce.

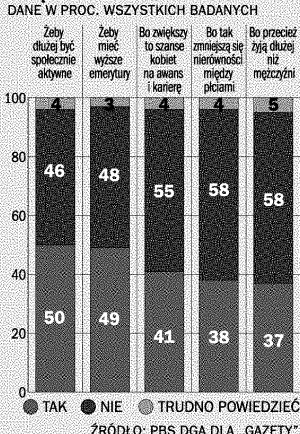
Sondaż „Gazety”

CZY ZRÓWNAĆ WIEK EMERYTALNY KOBIECI I MĘŻCZYŹNI?

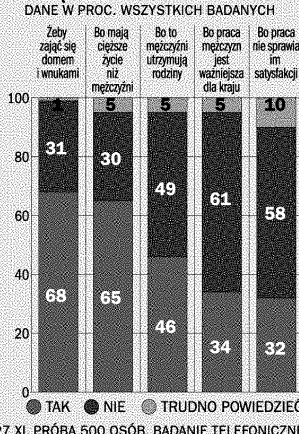
CZY JESTEŚ ZA TYM, BY DZIŚ PRACUJĄCE KOBIETY W PRZYSZŁOŚCI PRZECHODZIŁY NA EMERYTURĘ:
DANE W PROC.

DLACZEGO KOBIETY POWINNY PRZECHODZIĆ NA EMERYTURĘ W TYM SAMYM WIEKU CO MĘŻCZYŹNI?
DANE W PROC. WSZYSTKICH BADANYCH

DLACZEGO KOBIETY POWINNY PRZECHODZIĆ NA EMERYTURĘ 5 LAT WCZEŚNIEJ NIŻ MĘŻCZYŹNI?
DANE W PROC. WSZYSTKICH BADANYCH

ŹRÓDŁO: PBS DGA DLA „GAZETY”, 27. XI, PRÓBA 500 OSÓB, BADANIE TELEFONICZNE

Skoro kobiety nie mogą nagle zarabiać więcej, to mogą dłużej pracować. Dzisiaj kobietom opłaca się kończyć pracę o pięć lat wcześniej niż mężczyźni, bo krótszy okres pracy ma niewielki wpływ na ich emeryturę. Przepisy emerytalne w żaden sposób nie premiuje długiej pracy. Kobieta, decydując się na pracę o rok dłużej, zwiększy swoją emeryturę tylko o 1,5-1,9 proc. W wyniku reformy rok pracy zwiększy emeryturę średnio o 7 proc.

Kobieta urodzona w 1963, która zarabia połowę średniej krajowej, przechodząc na emeryturę w wieku 60 lat, dostanie 65,9 proc. swoich dotychczasowych

zarobków. Jeśli jednak popracuje do 65. roku życia - już 88,7 proc.

Kwestia wieku emerytalnego na skutek wniosku RPO w mig stała się kwestią polityczną. Premier Donald Tusk nie wykluczył, że jeszcze w tym tygodniu spotka się z Kochanowskim w tej sprawie.

W obronie krótszej pracy kobiet mogą też stanąć związki zawodowe. - Nie wiem, czy te przepisy są zgodne z konstytucją, ale z całą pewnością jest to rozwiązanie w Polsce akceptowane, zgodne z naszą tradycją, zgodne z naszymi przyzwyczajeniami i ocenami społecznymi - powiedział PAP przewodniczący NSZZ „Solidarność”

Janusz Śniadek. - To uprawnienie dla kobiet powinno być zachowane, ale powinno być prawem do skorzystania, a nie obowiązkiem. Jestem przekonany, że gdybyśmy robili dzisiaj sondaż, to większość Polaków opowiedziałaby się za takim rozwiązaniem.

Pięcioletnia różnica między wiekiem emerytalnym kobiet i mężczyzn pojawiła się w prawie w 1954 r. Uzasadniano ją „słabszą konstrukcją psychofizyczną kobiet” oraz potrzebą rekompensowania im dwóch etatów - jednego w pracy, a drugiego w domu.

Mimo że prawo unijne nie zawiera bezwzględnego wymogu zrównania wieku, zdaniem speców od ubez-

pieczeń społecznych Polacy tego nie unikną. Obecny na konferencji RPO prof. Marek Góra, współtwórca reformy emerytalnej, przypomniał, że wyrównanie wieku zakładała już reforma emerytalna z 1999 r. - Ale do tego nie doszło, co doprowadziło do sytuacji nielogicznej i niekorzystnej - mówił. - Jestem przekonany, że ten wniosek RPO będzie czymś, co poprawi sytuację kobiet na rynku pracy.

Góra uważa, że to, jaki zostanie ustalony wiek emerytalny dla obu płci, jest kwestią do dyskusji. W założeniach do reformy emerytalnej przyjmowano jednolity wiek emerytalny na poziomie 62 lat. Ta granica w większości krajów Unii jest wyższa, np. w Danii, Niemczech, Hiszpanii, Irlandii, Holandii to 65 lat, we Francji 60, a na Islandii 67.

W Czechach wiek emerytalny kobiet jest tym niższy, im więcej wychowała dzieci. Standardowo wynosi on dla obu płci 63 lata. Jedno dziecko skraca kobiecie pracę o rok, dwójka - o dwa lata, trójka i czwórka o trzy, a piątka o cztery. Innymi słowy kobieta, która urodziła pięcioro dzieci, może zakończyć pracę najwcześniej, mając 59 lat.

Niezależnie od tego, o ile zwiększy się wiek emerytalny kobiet, pośpiech jest wskazany. W ciągu najbliższych 30 lat aż 45 proc. Polaków przekroczy 50. rok życia. Dzisiaj osób w wieku 50 plus jest tylko 29 proc. W 2060 roku każda osoba czynna zawodowo utrzymywać będzie trzy osoby w wieku nieprodukcyjnym! ●

●● Wniosek RPO o zrównanie wieku emerytalnego nie dotyczy osób, które w 1999 r. (moment wejścia w życie reformy emerytalnej) miały ukończoną 50 lat i nie należą do OFE. ●

STUDIO GAZETA